

Ny förvaltningsstruktur inom näringspolitiken och den regionala tillväxtpolitiken

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande proposition 2007/08:78 om en effektivare förvaltningsstruktur inom politikområden med strategisk betydelse för nationell och regional konkurrenskraft samt tre motioner som väckts med anledning av propositionen. Det förslag och de bedömningar som redovisas i propositionen innebär sammanfattningsvis att verksamheterna vid Verket för näringslivsutveckling (Nutek), Glesbygdsverket och Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) samt en del av Konsumentverket ska sammanföras till två nya myndigheter. Som ett led i detta arbete föreslås i propositionen att Glesbygdsverket avvecklas den 1 januari 2009. Utskottet tillstyrker förslaget att Glesbygdsverket ska avvecklas, dock med den ändringen att avvecklingen ska ske den 1 april 2009. Vidare avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden. Motionerna, vilka rör dels verksamheten vid, dels lokaliseringen av de nya myndigheterna, följs upp i två reservationer (s, v; mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Utskottets överväganden	5
Propositionen	5
Motionerna	6
Vissa kompletterande uppgifter	7
Om myndigheterna	7
Förslag i 2008 års ekonomiska vårproposition	8
Utredningar om de nya myndigheterna	8
Omställningsarbete med anledning av Försvarmaktens neddragningar	8
Statskontorets utvärdering av ITPS utlandsbaserade verksamhet	9
Utskottets ställningstagande	10
Inledning	10
Avveckling av Glesbygdsverket	10
Myndigheternas verksamhet och lokalisering	10
Reservationer	12
1. Myndigheternas verksamhet och lokalisering, punkt 2 (s, v)	12
2. Myndigheternas verksamhet och lokalisering, punkt 2 (mp)	13
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	15
Propositionen	15
Följdmotionerna	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Avveckling av Glesbygdsverket

Riksdagen godkänner regeringens förslag att Glesbygdsverket avvecklas, dock med den ändringen att avvecklingen ska ske den 1 april 2009. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2007/08:78.

2. Myndigheternas verksamhet och lokalisering

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:N12, 2007/08:N13 yrkandena 1–3 och 2007/08:N14 yrkandena 1–4.

Reservation 1 (s, v)

Reservation 2 (mp)

Stockholm den 3 juni 2008

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Tomas Eneroth (s), Bertil Kjellberg (m), Björn Hamilton (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Hans Rothenberg (m), Jan Andersson (c), Krister Örnfjäder (s), Maria Plass (m), Berit Högman (s), Mikael Oscarsson (kd), Marie Weibull Kornias (m), Kent Persson (v), Karin Granbom (fp), Per Bolund (mp), Börje Vestlund (s) och Eva-Lena Jansson (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

dels proposition 2007/08:78 om en effektivare förvaltningsstruktur inom politikområden med strategisk betydelse för nationell och regional konkurrenskraft,

dels tre motioner som väckts med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen beslutar att Glesbygdsverket ska avvecklas den 1 april 2009. Det innebär att avvecklingen genomförs tre månader senare än vad som föreslagits i propositionen. Vidare avslår riksdagen tre motioner om dels verksamheten vid, dels lokaliseringen av de två nya myndigheter som regeringen avser att inrätta. Jämför reservationerna 1 (s, v) och 2 (mp).

Propositionen

I propositionen föreslås att Glesbygdsverket avvecklas fr.o.m. den 1 januari 2009. Detta görs mot bakgrund av de bedömningar som redovisas i propositionen, vilka sammanfattningsvis innebär att verksamheterna vid Verket för näringslivsutveckling (Nutek), Glesbygdsverket och Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) samt en del av Konsumentverkets verksamhet ska sammanföras i två nya myndigheter – dels en ny myndighet för hållbar tillväxt i företag och ökad regional konkurrenskraft, dels en ny myndighet för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.

Regeringen redogör i propositionen för utgångspunkterna för förändringen, dels ur ett tillväxtpolitiskt perspektiv, dels ur ett förvaltningspolitiskt perspektiv. Enligt regeringen är en förutsättning för att bryta utanförskapet att fler jobb skapas genom fler och växande företag, vilket är möjligt om Sverige har ett av världens bästa företagsklimat. Företagens konkurrenskraft behöver stärkas, inte minst de små och medelstora företagens förmåga att agera på exportmarknader. Vidare måste den regionala och nationella utvecklingskraften förbättras och frigöras. En viktig uppgift i detta arbete är att på olika sätt möjliggöra för alla delar av Sverige att bidra till en hållbar tillväxt. Ett omfattande förändringsarbete bedrivs för att omforma förvaltningen så att medborgarna och företagen sätts i centrum. De förändringar som beskrivs i propositionen ska enligt regeringen ses som en del av effektiviseringen av statsförvaltningen.

När det gäller den nya myndighetsstrukturen gör regeringen bedömningen att en ny myndighet för hållbar tillväxt i företag och ökad regional konkurrenskraft bör inrättas den 1 januari 2009 med ansvar för att främja entreprenörskap och företagens konkurrenskraft samt regional utvecklingskraft i alla delar av landet. Samtidigt ska Nutek avvecklas och verksamheter från Nutek, Glesbygdsverket och Konsumentverket föras till den nya operativa myndigheten. Verksamheternas lokalisering bör i huvudsak vara densamma som i dag. Den nya myndigheten bör få ansvar för strategiska åtgärder till stöd för entreprenörskap, företags konkurrenskraft och ökad

regional utvecklingskraft. Delar av genomförandet av insatser och program som myndigheten ansvarar för bör även fortsatt ske genom lokala, regionala eller privata aktörer.

Vidare gör regeringen bedömningen att en ny myndighet för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser bör inrättas den 1 januari 2009 med uppgift att utvärdera åtgärder och analysera förutsättningar som har betydelse för en hållbar tillväxt i alla delar av landet. Vid samma tidpunkt ska ITPS avvecklas och verksamheter från ITPS och Glesbygdsverket föras till den nya utvärderings- och analysmyndigheten. Även verksamheter inom Nutek och Konsumentverket kan komma att föras till myndigheten. Verksamheternas lokalisering i Sverige bör i huvudsak vara densamma som i dag. Enligt regeringen bör den nya myndigheten få ett samlat ansvar för tillväxtpolitiska utvärderingar av åtgärder och analyser av förutsättningar för företagets tillväxt och regioners utvecklingskraft i alla delar av landet. Därtill anförs i propositionen att den nuvarande organisationen för internationell omvärldsbevakning bör omprövas.

Motionerna

I motion 2007/08:N13 (s) förordas tre tillkännagivanden med anledning av propositionen. När det gäller den utlandsbaserade omvärldsbevakningen ges uttryck för en farhåga för att regeringens omprövning kommer att innebära att ITPS utlandskontor kommer att läggas ned. Motionärerna anser att Sveriges närvaro på viktiga marknader bör stärkas, att stödet till svenska företag som vill ge sig ut på nya marknader bör fördjupas och att marknadsföringen av Sverige som investeringsland bör intensifieras. Vidare uttrycker motionärerna en oro över bristande självständighet hos den nya utvärderingsmyndigheten och framhåller att det är angeläget att myndigheten, likt ITPS i dag, har en självständig roll gentemot regeringen. Beträffande lokaliseringen av de nya myndigheternas verksamhet förutsätter motionärerna att regeringen lever upp till löftet i propositionen om att de inte ska centraliseras. Därtill är det angeläget att den utlokalisering som genomfördes till följd av försvarsbeslutet består.

Frågan om lokaliseringen av myndigheternas verksamhet berörs även i motion 2007/08:N12 (s). Motionärerna anser att det i propositionen inte finns några klara och tydliga ställningstaganden om lokaliseringen av de två nya myndigheterna, och de framhåller betydelsen av att regeringen fullföljer den tidigare regeringens beslut när det gäller lokalisering av de nya myndigheterna och att antalet befintliga arbetstillfällen vid de berörda myndigheterna i Östersund inte reduceras.

Verksamheten vid de två nya myndigheter som regeringen avser att inrätta behandlas likaledes i motion 2007/08:N14 (mp), och fyra riksdagsuttalanden efterfrågas. För det första bör de två nya myndigheterna få i uppgift att, utifrån de nuvarande riktlinjerna om hållbar tillväxt i Lissabonstrategin, ge den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling en tyngre

roll i Sveriges politik för regional utveckling och tillväxt. För det andra bör regeringen se till att den ekologiska aspekten av hållbar utveckling samt Sveriges 16 miljömål integreras i verksamheten hos de båda nya myndigheterna. För det tredje bör de nya myndigheterna ges ansvar för att minska nyetableringen av externa köpcentrum samt de negativa effekter på miljö och kommunal service som dessa ger upphov till i gles- och landsbygd. För det fjärde bör myndigheterna ges ett tydligt ansvar för att tillförsäkra fortlevnaden av etablerade företag i gles- och landsbygd.

Vissa kompletterande uppgifter

Om myndigheterna

Glesbygdsverket inrättades år 1991 efter ett riksdagsbeslut (prop. 1989/90:76, bet. 1989/90:AU13) och lokaliserades till Östersund. Myndigheten är expertmyndighet för gles- och landsbygdsfrågor och har en analyserande och stödjande roll för myndigheter och andra aktörer med mer operativt ansvar. Antalet årsarbetskrafter år 2007 var ca 30, och myndighetens kostnader uppgick till ca 29,7 miljoner kronor. Glesbygdsverkets arbete är uppdelat i två verksamhetsgrenar – Kunskapsförmedling och Stöd till program och processer.

Verket för näringslivsutveckling (Nutek) skapades år 2001 när Närings- och teknikutvecklingsverket (gamla Nutek) delades. Nutek har ett brett ansvar för att uppnå regeringens mål om fler och växande företag samt utvecklingskraft i alla delar av landet. Antalet årsarbetskrafter år 2007 var 245, och myndighetens kostnader uppgick samma år till ca 320 miljoner kronor (varav 20 miljoner kronor var medel som myndigheten disponerar, men där beslut togs av andra). Nutek har kontor i Stockholm, Östersund och Arjeplog. Dessutom har Nutek åtta programkontor (Luleå, Östersund, Gävle, Örebro, Stockholm, Göteborg, Jönköping och Malmö) som ansvarar för Nuteks uppdrag som förvaltningsmyndighet och utbetalande myndighet för de åtta regionala strukturfondsprogram som finansieras genom Europeiska regionala utvecklingsfonden. Verksamheten styrs genom uppdrag i sju verksamhetsgrenar inom politikområdena näringspolitik (Entreprenörskap, Information och rådgivning, Företagsutveckling och konkurrenskraft samt Regelförbättring) och regional utvecklingspolitik (Stöd till program och processer, Förvaltning av Europeiska utvecklingsfonden och Företagsfinansiering).

Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) tillkom år 2001 genom att analysfunktioner från tre organisationer (gamla Nutek, Statens institut för regionalforskning och Sveriges tekniska attachéer) samlades. ITPS är en analysmyndighet med ett bevakningsområde som innefattar både näringspolitik och regional utvecklingspolitik. Antalet årsarbetskrafter år 2007 var 68, och verksamhetens totala kostnader uppgick samma år till 91,4 miljoner kronor. Ungefär en tredjedel av kostnaderna avser de sex utlandskon-

tor som samfinansieras av ett antal andra myndigheter. ITPS finns i Östersund och Stockholm samt vid sex kontor i utlandet (Washington, Los Angeles, Bryssel, Tokyo, Peking och New Delhi). ITPS verksamhet är knuten till politikområdena näringspolitik och regional utvecklingspolitik. Inom respektive politikområde återfinns ITPS uppdrag inom verksamhetsgrenarna omvärldsanalys och utvärdering. Vidare har ITPS i uppdrag att svara för produktionen av delar av den officiella företagsstatistiken.

Konsumentverket har – förutom sina övriga uppgifter – ett nationellt samordningsansvar i frågor som rör stödet till kommersiell service. Myndigheten ger på olika sätt stöd till länsstyrelserna och de regionala självstyrelseorganen i deras bedömningar och tillämpningar av stödet till kommersiell service. Verket kan också ta fram föreskrifter som reglerar användningen av medel till kommersiell service. Inom verksamhetsområdet Kommersiell service stöder även Konsumentverket, tillsammans med Föreningen för landsbygdshandels främjande, arbetet med kompetens- och utbildningsprogrammet Affär på landet. Konsumentverkets kostnader för verksamhetsområdet kommersiell service uppgick år 2007 till ca 5,9 miljoner kronor.

Förslag i 2008 års ekonomiska vårproposition

I 2008 års ekonomiska vårproposition (prop. 2007/08:100) har regeringen föreslagit att de ändamål och verksamheter som avser kommersiell service och som finansieras från anslaget 40:2 Konsumentverket (utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik) samt delar av de ändamål och verksamheter som avser Glesbygdsverket som finansieras från anslaget 33:4 Glesbygdsverket (utgiftsområde 19 Regional utveckling) flyttas till utgiftsområde 24 Näringsliv. Inga motioner väcktes med anledning av detta förslag. Utskottet beslutade vid sammanträdet den 13 maj att tillstyrka förslaget och avge ett yttrande till konstitutionsutskottet i form av ett protokollsutdrag. Ärendet behandlas i kammaren den 18 juni (bet. 2007/08:KU24).

Utredningar om de nya myndigheterna

Regeringen har nyligen beslutat om kommittédirektiv för inrättandet av de två här aktuella nya myndigheterna, nämligen dels en ny myndighet för hållbar tillväxt i företag och ökad konkurrenskraft (dir. 2008:69), dels en ny myndighet för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (dir. 2008:68).

Omställningsarbete med anledning av Försvarsmaktens neddragningar

Omställningen av Försvarsmaktens verksamhet ledde till en väsentlig neddragning av militär personal i vissa lokala arbetsmarknadsregioner (prop. 2004/05:5, bet. 2004/05:FöU5). De mest berörda regionerna var Östersund,

Arvidsjaur, Karlstad–Kristinehamn och Gotland. Mot denna bakgrund redovisade den dåvarande regeringen sina planer att genomföra betydande ny- och omlokaliseringar till dessa regioner. Efter utredningsarbete stod det klart att ett antal myndigheter, antingen hela eller delar av, skulle omlokaliseras under perioden 2006–2008. Ett fortsatt utredningsarbete (dir. 2005:106) rörde de statliga tjänstemän som valde att inte flytta med vid omlokaliseringen och som omfattades av trygghetsavtalet. I enlighet med tilläggsdirektiven till denna utredning (dir. 2005:148) inrättades en särskild omställningsorganisation för personal som väljer att inte flytta med.

I mars 2008 besvarade näringsminister Maud Olofsson en fråga (fr. 2007/08:937) av Berit Andnor (s) om ministern kunde ge garantier för att riksdagens beslut om omställningsarbetet i Östersund och Jämtlands län kommer att fullföljas, bl.a. mot bakgrund av översynen av verksamheterna vid Glesbygdverket, Nutek och ITPS. I sitt svar framhöll näringsministern att hon inte hade någon annan avsikt än att i huvudsak fullfölja det försvarspolitiska beslutet och den tidigare regeringens lokaliseringsbeslut. Vidare påpekades att regeringen gjort bedömningen att verksamheternas lokalisering i huvudsak bör vara densamma som i dag.

Därtill kan nämnas att sammanslagningen av nämnda myndigheter även berördes i en interpellation (ip. 2007/08:422) av Marie Nordén (s) i februari 2008. I debatten framhöll statsrådet Mats Odell att regeringens bedömning var att lokaliseringarna i huvudsak ska vara desamma som i dag.

Statskontorets utvärdering av ITPS utlandsbaserade verksamhet

Statskontoret har, på uppdrag av regeringen, utvärderat den utlandsbaserade verksamheten vid ITPS med utgångspunkt i de mål och uppdrag som finns för myndigheten. Resultatet redovisades hösten 2006 i rapporten Omvärldsbevakning – vad, var och för vem? En utvärdering av Institutet för tillväxtpolitiska studiers utlandsbaserade verksamhet (2006:11). Med utgångspunkt i slutsatserna lämnade Statskontoret följande förslag.

- Regeringen måste precisera verksamhetens syfte och inriktning.
- ITPS måste integrera utlandsverksamheten bättre med myndighetens övriga verksamhet. Dessutom måste verksamheten få en mer långsiktig och stabil finansiering.
- ITPS bör intensifiera arbetet med att utveckla alternativa sätt att hämta relevant information från andra länder.
- Regeringen bör utreda förutsättningarna för att utveckla de etablerade utlandsmyndigheterna så att de kan bli ett flexibelt och kostnadseffektivt stöd för olika myndigheters omvärldsbevakning.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet tar först ställning till förslaget i propositionen om att avveckla Glesbygdsverket och därefter till motionsyrkanden om de nya myndigheternas verksamhet och lokalisering.

Avveckling av Glesbygdsverket

Riksdagen beslutade våren 1990 att inrätta Glesbygdsverket och att den nya myndigheten skulle förläggas till Östersund. Regeringen har, som ett led i att förändra förvaltningsstrukturen inom näringspolitikens och den regionala tillväxtpolitikens områden, föreslagit att myndigheten ska avvecklas. Utskottet har, utifrån den redogörelse som lämnas i propositionen, inget att invända mot att Glesbygdsverket avvecklas. Samtidigt kan konstateras att tiden fram till att den nya förvaltningsstrukturen ska träda i kraft är knapp. Utskottet har även erfarit, genom underhandskontakter med Regeringskansliet, att det vore önskvärt att tidpunkten för den föreslagna förändringen uppskjöts något. Enligt utskottets bedömning skulle en senareläggning med tre månader skapa utrymme för att nödvändigt utredningsarbete ska kunna genomföras och för att erforderliga budgetunderlag ska kunna tas fram. Med det anförda tillstyrks förslaget i propositionen med den ändringen att avvecklingen av Glesbygdsverket ska ske den 1 april 2009.

Myndigheternas verksamhet och lokalisering

Det har i tre motioner med anledning av propositionen framförts synpunkter på dels verksamheten vid de nya myndigheterna, dels lokaliseringen av dessa myndigheter. Utskottet vill med anledning av dessa motioner anföra följande.

En utgångspunkt för det förvaltningspolitiska reformarbete som regeringen bedriver är att myndighetsstrukturen måste bli tydligare och mer överskådlig samt att antalet myndigheter bör kunna minskas. Vidare ska förvaltningen omformas så att medborgarna och företagen sätts i centrum. Det förslag och de bedömningar som redovisas i propositionen innebär sammanfattningsvis att verksamheterna vid Nutek, Glesbygdsverket, ITPS och en del av Konsumentverket ska sammanföras hos två nya myndigheter med ansvar för tillväxtfrågor i alla delar av landet. Utskottet välkomnar en sådan förändring och menar att den ligger väl i linje med ambitionerna att skapa en tydligare och mer effektiv myndighetsstruktur. Därtill torde den nya förvaltningsstrukturen även bidra till att gles- och landsbygdsfrågorna i större utsträckning integreras i tillväxtarbetet, vilket är angeläget.

När det gäller verksamheten vid de båda nya myndigheterna, vilket bl.a. berörs i motion 2007/08:N13 (s), vill utskottet framhålla att det delar regeringens uppfattning att den nya myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser i huvudsak bör arbeta på uppdrag från regeringen.

Utskottet vill samtidigt poängtera vikten av att den nya myndigheten nyttjar upphandling av extern kompetens, så att den inte behöver bygga upp expertkompetens inom alla specifika frågor. Vidare ställer sig utskottet positivt till den av regeringen aviserade översynen och omprövningen av den nuvarande organisationen för internationell omvärldsbevakning, bl.a. mot bakgrund av Statskontorets slutsatser om den utlandsbaserade verksamheten vid ITPS. I detta sammanhang vill utskottet även betona betydelsen av att internationell omvärldsbevakning bedrivs, med fokus på policyspaning och inhämtning av erfarenheter, för att säkerställa en kontinuerlig utveckling av politiken.

Med anledning av vad som anförs i motion 2007/08:N14 (mp) om bl.a. hållbar tillväxt och behovet av att integrera Sveriges miljömål i verksamheten hos de nya myndigheterna vill utskottet framhålla de tillväxtpolitiska aspekterna i miljö- och klimatarbetet. Genom att förena miljö- och näringspolitiken kan omställningen till ett uthålligt energisystem öka förutsättningarna för en starkare teknisk utveckling, nya affärsmöjligheter och svenska exportframgångar. Beträffande kommersiell service, vilken även berörs i nyssnämnda motion, vill utskottet framhäva att en god tillgång till kommersiell och offentlig service för medborgare och företag är viktigt för att regioner ska kunna utvecklas. Utskottet ser emellertid, till skillnad från motionärerna, inget skäl för riksdagen att uttala att de nya myndigheterna ska verka mot nyetableringen av externa köpcentrum.

Vad gäller lokaliseringen av de nya myndigheterna, vilket berörs i motionerna 2007/08:N12 och 2007/08:N13 (båda s), vill utskottet påpeka att regeringen såväl i propositionen som i andra sammanhang poängterat att verksamheternas lokalisering i huvudsak bör vara densamma som i dag. Motionsyrkandena bör, enligt utskottets uppfattning, med hänvisning till detta kunna avslås.

Med det anförda avstyrks samtliga motioner.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

- 1. Myndigheternas verksamhet och lokalisering, punkt 2 (s, v)**
av Tomas Eneroth (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Krister Örnfjäder (s), Berit Högman (s), Kent Persson (v), Börje Vestlund (s) och Eva-Lena Jansson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:N13 yrkandena 1–3, bifaller delvis motion 2007/08:N12 och avslår motion 2007/08:N14 yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Vi har i princip inget att invända mot att myndighetsstrukturen förändras. Regeringens politik ska granskas och dömas efter dess innehåll och inte utifrån dess form. Samtidigt finns det vissa brister och oklarheter när det gäller inrättandet av de två nya myndigheterna som beskrivs i propositionen, inte minst rörande den nya myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Dessa brister och oklarheter bör enligt vår mening leda till tydliggöranden från riksdagens sida.

För det första anser vi att betydelsen av omvärldsbevakningen hos den nya myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser måste framhållas. Den omvärldsbevakning som i dag bedrivs genom de utlandsbaseerade kontoren vid ITPS är angelägen. Enligt regeringen ska denna organisation dock omprövas. Vi är oroliga för att denna omprövning kommer att innebära att ett flertal av utlandskontoren kommer att avvecklas. Tillsammans med de redan genomförda nedskärningarna av export- och investeringsfrämjandet samt de återkommande ambassadnedläggningarna innebär detta en ytterligare försämrad närvaro på viktiga marknader. Detta gynnar knappast de svenska företagens konkurrenskraft eller kunskaperna i Sverige om utvecklingen på dessa marknader. Riksdagen bör därför, i enlighet med vad som anförs i motion 2007/08:N13 (s), tydliggöra för regeringen att Sveriges närvaro på dessa viktiga marknader bör stärkas, att

stödet till svenska företag som vill ge sig ut på nya marknader bör fördjupas och att marknadsföringen av Sverige som investeringsland bör intensifieras.

För det andra ser vi vissa problem när det gäller oberoendet hos den av regeringen planerade nya myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Regeringen framhåller i propositionen att den nya myndigheten i huvudsak bör arbeta på regeringens uppdrag och endast i begränsad omfattning bedriva egeninitierad verksamhet. Detta ser vi som oroväckande. Enligt vår mening är det angeläget att den nya myndigheten är obunden och kritiskt kan granska den verksamhet som bedrivs. Riksdagen bör därför, genom ett uttalande, tydliggöra vikten av att den nya myndigheten ges en självständig roll gentemot regeringen.

För det tredje bör riksdagen tydliggöra vissa saker när det gäller lokaliseringen av verksamheten hos de nya myndigheterna. Det sagda innebär att vi anser att riksdagen genom ett uttalande bör framhålla vikten av att omstruktureringen inte leder till att ytterligare arbetstillfällen centraliseras. Tillkännagivandet bör även omfatta ett klarläggande om att det är angeläget att den utlokalisering som genomfördes till följd av försvarsbeslutet ska bestå.

Med hänvisning till det anförda tillstyrks motion 2007/08:N13 (s) i sin helhet. Det sagda ligger även delvis i linje med vad som anføres i motion 2007/08:N12 (s) om lokaliseringen av de nya myndigheterna, och även den tillstyrks i den mån den omfattas av det ovan sagda. Motion 2007/08:N14 (mp) bör inte föranleda någon åtgärd från riksdagens sida; den avstyrks följaktligen.

2. Myndigheternas verksamhet och lokalisering, punkt 2 (mp) av Per Bolund (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:N14 yrkandena 1–4 och avslår motionerna 2007/08:N12 och 2007/08:N13 yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Mot bakgrund av den redovisning som lämnas i propositionen för inrättandet av de två nya myndigheterna – för hållbar tillväxt i företag och ökad regional konkurrenskraft respektive för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser – anser jag att det finns behov av att riksdagen tydliggör följande.

Som anføres i motion 2007/08:N14 (mp) är det i dag, trots att det finns riktlinjer, ofta oklart hur hållbarhetsdimensionen i praktiken ska integreras i den regionala tillväxt- och utvecklingspolitiken. De nya myndigheterna

bör därför få i uppgift att ge den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling en mer betydande roll i svensk politik för regional utveckling och tillväxt.

Vidare bör Sveriges miljömål få en mer framträdande roll i den regionala utvecklingspolitiken. Jag ser det som anmärkningsvärt att regeringen i propositionen inte har redovisat hur den avser att införliva arbetet för en ekologiskt hållbar utveckling med utgångspunkt i Sveriges 16 miljömål i de nya myndigheternas verksamheter. Enligt min uppfattning är det angeläget att regeringen tar hänsyn till de brister som tidigare utredningar påpekat när det gäller integreringen av den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling i den regionala utvecklingspolitiken. Regeringen bör därför uppmanas att för myndigheterna fastställa tydliga mål om hur den ekologiska aspekten av hållbar utveckling ska integreras i myndigheternas verksamhet, både beträffande den löpande verksamheten och i utvärderingsarbetet. Tydliga krav bör även ställas på att den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling prövas aktivt i varje enskilt ärende.

Jag menar därtill att det finns behov av vissa klarlägganden när det gäller den kommersiella servicen och en ökad externhandel i lands- och glesbygd. För att nå en hållbar samhällsutveckling och samtidigt nyttja den utvecklingskraft och tillväxtpotential som finns i gles- och landsbygden bör regeringen uppmanas att ge de båda myndigheterna i uppdrag att ansvara för att minska nyetableringen av externa köpcentrum, då dessa ger upphov till negativa effekter på dels miljön, dels den kommersiella servicen i gles- och landsbygd. Dessutom anser jag att regeringen bör ge de nya myndigheterna i uppdrag att tillförsäkra fortlevnaden av redan etablerade företag i framför allt lands- och glesbygd och se till att nyetableringar av externhandel inte bidrar till att konkurrera ut små lokala företag.

Riksdagen bör sammanfattningsvis genom ett tillkännagivande uppmana regeringen att vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts. Med hänvisning till det sagda tillstyrks nämnda motion. Motionerna 2007/08:N12 och 2007/08:N13 (båda s) avstyrks.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2007/08:78 En effektivare förvaltningsstruktur inom politikområden med strategisk betydelse för nationell och regional konkurrenskraft:

Riksdagen godkänner att Glesbygdsverket avvecklas från och med den 1 januari 2009.

Följdmotionerna

2007/08:N12 av Berit Andnor m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lokalisering av myndigheternas verksamheter.

2007/08:N13 av Tomas Eneroth m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lokaliseringen av myndigheternas verksamhet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om främjandeverksamheten och omvärldsbevakningen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en självständigare utvärderingsmyndighet.

2007/08:N14 av Tina Ehn m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen utifrån de nuvarande riktlinjerna om hållbar tillväxt i Lissabonstrategin ska ge den ekologiska dimensionen i hållbar utveckling en tyngre roll i Sveriges politik för regional utveckling och tillväxt.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge tydligare direktiv till de två myndigheterna – för hållbar tillväxt i företag och ökad regional konkurrenskraft respektive för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser – om att den ekologiska aspekten av hållbar utveckling samt Sveriges 16 miljömål ska integreras i verksamheten.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge de två myndigheterna – för hållbar tillväxt i företag och ökad regional konkurrenskraft

respektive för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser – ett tydligt ansvar för att minska nyetableringen av externa köpcentrum samt de negativa effekter på miljö och kommersiell service som detta ger upphov till i gles- och landsbygd.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge de två myndigheterna – för hållbar tillväxt i företag och ökad regional konkurrenskraft respektive för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser – ett tydligare ansvar för att tillförsäkra fortlevnaden av etablerade företag i gles- och landsbygd.